

Informacja o postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia Agrocasco, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 z późn. zm.)

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartość wykupu ubezpieczenia	§ 2, § 3, § 4, § 8, § 9, § 10, § 15, § 16, § 17, § 24, § 25, § 29, § 30
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 24, § 25, § 26, § 27, § 28, § 29, § 30

Spis treści

ROZDZIAŁ I	3
Postanowienia początkowe	3
ROZDZIAŁ II	4
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	4
ROZDZIAŁ III	5
Wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności	5
ROZDZIAŁ IV	6
Umowa ubezpieczenia	6
Początek i koniec odpowiedzialności	6
Odstąpienie od umowy ubezpieczenia	7
Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia	7
Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia	7
Wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia	7
ROZDZIAŁ V	7
Suma ubezpieczenia	7
ROZDZIAŁ VI	8
Składka ubezpieczeniowa	8
ROZDZIAŁ VII	8
Obowiązki Ubezpieczającego	8
Postępowanie w przypadku szkody	9
Obowiązki TUZTUW	10
ROZDZIAŁ VIII	10
Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania	10
Wypłata odszkodowania	10
ROZDZIAŁ IX	11
Roszczenia regresowe	11
ROZDZIAŁ X	11
Reklamacje i skargi	11
ROZDZIAŁ XI	12
Postanowienia końcowe	12

ROZDZIAŁ I
Postanowienia początkowe
§ 1

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia Agrocasco, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie w umowach ubezpieczenia zawieranych przez TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej „TUZ TUW”, z osobami fizycznymi prowadzącymi gospodarstwo rolne, zwanymi dalej Ubezpieczającymi.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek, w takim przypadku postanowienia OWU stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego. Ubezpieczający zobowiązany jest do zapłacenia składki.
3. Za porozumieniem stron do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU, jednakże wszelkie postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU oraz wszelkie zmiany zawartej już umowy ubezpieczenia muszą być sporządzone na piśmie w formie załącznika lub aneksu do umowy ubezpieczenia pod rygorem ich nieważności.
4. Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie niniejszych OWU obejmuje ochroną ubezpieczeniową wyłącznie zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP).
5. W sprawach nieuregulowanych w OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, a w szczególności kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

§ 2

Przez użyte w niniejszych OWU określenia rozumie się:

- 1) **awaria** – stan niesprawności maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego, powstały w trakcie wykonywania sezonowych prac polowych, spowodowany na skutek przedostania się do maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego ciała obcego o rozmiarach nieprzewidywanych w konstrukcji maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego, występujący nagle i powodujący ich niewłaściwe działanie lub całkowite unieruchomienie,
- 2) **bieżąca konserwacja** - wykonywanie czynności niezbędnych do utrzymania maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego lub ich części w odpowiednim stanie technicznym, aby nie ulegały pogorszeniu z powodu codziennej eksploatacji,
- 3) **Centrala TUZ TUW** - siedziba TUZ TUW przy ul. Bokserskiej 66, 00-690 Warszawa,
- 4) **deszcz nawałny** - opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4; w uzasadnionych przypadkach lub braku możliwości uzyskania opinii IMGW wystąpienie deszczu nawałnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania, bądź w bezpośrednim sąsiedztwie,
- 5) **dewastacja** - nie związane z kradzieżą z włamaniem lub rabunkiem, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia wskutek aktu wandalizmu dokonanego przez osobę trzecią,
- 6) **dym i sadza** - produkty niepełnego spalania ciał stałych, cieczy lub gazu, które nieprzewidzianie i nagle wydobyły się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych lub grzewczych (eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających) lub wydobyły się poza miejscem ubezpieczenia w wyniku pożaru,
- 7) **gospodarstwo rolne** - obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczających łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny

- w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym,
- 8) **grad** - opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu,
  - 9) **huk ponaddźwiękowy** - bezpośrednia fala uderzeniowa wywołana przez samoloty odrzutowe podczas przekraczania bariery dźwięku,
  - 10) **huragan** - działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/sek., wyrządzającego masowe szkody; wystąpienie tego zjawiska winno być potwierdzone przez IMGW, a w przypadku braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia, przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie świadczący o działaniu huraganu; pojedyncze szkody uważa się za powstałe na skutek huraganu tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia stwierdzono ślady huraganu lub też rodzaj i rozmiary szkody świadczą o jego działaniu,
  - 11) **kliekt** - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której obowiązujące przepisy przyznają zdolność prawną, która korzysta lub korzystała lub zamierza skorzystać z usług świadczonych przez TUZTUW - definicja dotyczy zasad składania i rozpatrywania reklamacji i skarg określonych w § 31,
  - 12) **kłódka wielozastawkowa** - kłódka posiadająca przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki kłódki; ilość zastawek w kłódce można określić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu,
  - 13) **kradzież** - uważa się przywłaszczenie rzeczy ruchomych będących przedmiotem umowy ubezpieczenia lub ich zabór w celu krótkotrwałego użycia,
  - 14) **kradzież z włamaniem** - dokonanie lub usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczenia lub otworzeniu wejścia przy użyciu narzędzi bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia zabezpieczonego zgodnie z § 18 niniejszych OWU lub w wyniku rabunku,
  - 15) **lawina** - gwałtowne zsuwanie lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze stoków górskich bądź falistych,
  - 16) **napór śniegu** - bezpośrednie działanie nagromadzonego śniegu, którego opad przekroczył 85% wartości charakterystycznej (normowej) obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się budynek, określonej według obowiązującej normy polskiej "obciążenie śniegiem", a jego ciężar spowodował uszkodzenie lub zawalenie się elementów nośnych dachu (za elementy nośne dachu uważa się elementy konstrukcji przenoszące obciążenia obiektu, takie jak: fundamenty, ściany nośne, filary, słupy, kolumny, belkowania, belki, stropy, sklepienia, więzary i więźby dachowe), warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest, aby przynajmniej jedna stacja meteorologiczna IMGW, zlokalizowana na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości charakterystycznej obciążenia śniegiem w promieniu 100 km od ubezpieczonego budynku potwierdziła ciężar pokrywy śnieżnej przekraczający 85% wartości charakterystycznej (normowej) właściwej dla miejsca lokalizacji budynku,
  - 17) **obsuniecie się ziemi** - osuwanie się ziemi na stokach nie spowodowane działalnością ludzką,
  - 18) **osprzęt** - osprzęt stanowiący dodatkowe uzupełnienie wyposażenia ubezpieczonych maszyn rolniczych i innego sprzętu rolniczego, umożliwiający wykonanie specjalistycznych prac polowych,
  - 19) **osoby bliskie** - członek najbliższej rodziny Ubezpieczającego / Ubezpieczonego tj. współmałżonek, rodzeństwo, wstępni, zstępni, ojciec, matka, ojczym, macocha, pasierb, pasierbica, teść, teściowa, zięć, synowa lub osoby pozostające w stosunku przysposobienia lub konkubinatu,
  - 20) **powódź** - zalanie wodą, które powstało w następstwie:
    - a) wystąpienia z brzegów wód powierzchniowych (stojących lub

- płynących),
- b) nadmiernych opadów atmosferycznych, tj. zalania, które wystąpiło pomimo prawidłowo zaprojektowanego i sprawnego systemu odprowadzania wody (studzienki, rury odprowadzające, rowy),
  - c) spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych,
  - d) topnienia kry lodowej, tworzenia się zatorów lodowych, sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
- 21) **pożar** - działanie ognia, (ciepła lub dymu), który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł rozprzestrzenić się o własnej sile, w tym samozapłon/samoczynne zapalenie wyłącznie w odniesieniu do maszyn samobieżnych,
  - 22) **rabunek** - zabór mienia przy użyciu lub groźbie natychmiastowego użycia przemocy fizycznej wobec Ubezpieczającego / Ubezpieczonego (lub osób bliskich) albo doprowadzeniu Ubezpieczającego / Ubezpieczonego (lub osób bliskich) do stanu nieprzytomności lub bezbronności,
  - 23) **reklamacja** - wystąpienie skierowane do TUZ TUW przez jego Klienta, będącego osobą fizyczną (Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uposażonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia), w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez TUZ TUW,
  - 24) **samobieżna maszyna rolnicza** - ruchoma maszyna rolnicza, mająca własne źródło energii mechanicznej, wykorzystywane zarówno do przemieszczania maszyny, jak i do napędu ich elementów roboczych (np. kombajn, sieczkarnia polowa, ciągnik, itp.),
  - 25) **skarga** - wystąpienie skierowane przez Klienta, z wyłączeniem spraw objętych zakresem podmiotowym i przedmiotowym zarezerwowanym dla reklamacji, dotyczące zaniedbań, uchybień czy też nienależytego wykonania obowiązków przez jednostki organizacyjne TUZ TUW, pracowników TUZ TUW lub agentów ubezpieczeniowych, z którymi współpracuje TUZ TUW,
  - 26) **trzęsienie ziemi** - naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs (lub ich serie) gruntu, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określeniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera),
  - 27) **uderzenie pioruna** - bezpośrednie wyładowanie elektryczności atmosferycznej na przedmiot ubezpieczenia, powodujące przepływ ładunku elektrycznego przez ten przedmiot oraz pozostawiające bezsporne ślady na przedmiocie ubezpieczenia (np. stopienie, osmalenie); za uderzenie pioruna uważa się także pośrednie skutki wyładowania atmosferycznego w anteny satelitarne oraz wszelkiego rodzaju baterie słoneczne na stałe zainstalowane na dachu budynku,
  - 28) **uderzenie pojazdu lądowego** - bezpośrednie uderzenie pojazdu mechanicznego w ubezpieczone mienie, definicja nie obejmuje pojazdu kierowanego lub eksploatowanego przez Ubezpieczonego lub osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 29) **udział własny** - określona procentowo część należnego z umowy ubezpieczenia odszkodowania, które Ubezpieczony pokrywa we własnym zakresie,
  - 30) **upadek drzewa lub masztu** - nie będące następstwem działalności ludzkiej oraz zdarzeń losowych, określonych w § 4 ust. 1, pkt 2 niniejszych OWU, przewrócenie się na przedmiot ubezpieczenia rosnących drzew lub postawionych masztów, słupów energetycznych i telefonicznych, latarni oświetleniowych oraz innych konstrukcji masztowych ustawionych zgodnie z obowiązującymi przepisami dla tego typu budowli,
  - 31) **upadek statku powietrznego** - katastrofa lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku, z wyłączeniem rzutu paliwa,
  - 32) **wartość rzeczywista** - w maszynach rolniczych / sprzęcie rolniczym – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach; po uwzględnieniu stopnia technicznego zużycia na dzień powstania szkody,
  - 33) **wybuch** - gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, cieczy lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania zdarzenia za wybuch jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
  - 34) **wypadek** - uważa się nagłe zderzenie się maszyny rolniczej / sprzętu rolniczego z osobami, przedmiotami lub zwierzętami,
  - 35) **zapadanie się ziemi** - obniżenie poziomu terenu z powodu zaważenia się naturalnych, pustych przestrzeni w gruncie, z wyłączeniem szkód górniczych,
  - 36) **zamek elektroniczno-mechaniczny** - zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu systemu elektronicznego,
  - 37) **zamek wielopunktowy** - zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku miejscach,
  - 38) **zamek wielozastawkowy** - zamek do którego klucz posiada w łopatkę więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu,
  - 39) **zalanie** - nagły, niezamierzony i niekontrolowany wyciek wody, pary lub cieczy:
    - a) na skutek awarii lub uszkodzenia rur dopływowych (instalacji wodociągowej) i połączeń giętkich wraz z armaturą,
    - b) na skutek awarii lub uszkodzenia rur odpływowych (instalacji kanalizacyjnej) znajdujących się wewnątrz domu jednorodzinnego,
    - c) na skutek wydostania się wody z urządzeń domowych, takich jak pralki, wirówki, zmywarki na skutek ich awarii,
    - d) z wodnego/parowego/olejowego układu grzewczego lub klimatyzacji, pomp wodnych, słonecznego układu ogrzewania wody,
    - e) z instalacji tryskaczowej lub gaśniczej,
    - f) na skutek cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji kanalizacyjnej, znajdującej się wewnątrz domu jednorodzinnego lub budynku gospodarczego,
    - g) na skutek nieumyślnego zostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i grzewczej,
    - h) z akwarium, spowodowany samoistnym jego uszkodzeniem, tj. niezależnym od działań Ubezpieczonego, osób trzecich lub zwierząt domowych, za wyjątkiem dewastacji,
    - i) na skutek zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych w postaci deszczu lub topniejącego śniegu bądź gradu, z zastrzeżeniem postanowień § 7 ust. 1 pkt 17 i 18 niniejszych OWU.

ROZDZIAŁ II

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie stanowiące własność Ubezpieczającego lub mienie znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczającego na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego użytkowane w związku z posiadaniem gospodarstwa rolnego.

2. Na wniosek Ubezpieczającego ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte następujące maszyny rolnicze i sprzęt rolniczy wraz osprzętem:
- 1) kombajny rolnicze,
  - 2) ciągniki,
  - 3) sadzarki i glebogryzarki ciągnikowe, agregaty uprawowe,
  - 4) kultywatory, siewniki, rozrzutniki, kosiarki,
  - 5) prasy, młocarnie,
  - 6) środki transportowe bez własnego napędu (np. przyczepy, naczepy, wózki itp.),
  - 7) i inne służące prowadzeniu działalności rolniczej.
3. Ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte maszyny rolnicze/sprzęt rolniczy, których wiek nie przekracza 20 lat, z zastrzeżeniem postanowień § 7 ust. 1 pkt 15 niniejszych OWU.

§ 4

1. TUZ TUW odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu spowodowane przez:
- 1) wypadek,
  - 2) ogień i inne zdarzenia losowe tj:
    - a) deszcz nawalny,
    - b) dym i sadza,
    - c) grad,
    - d) huk ponaddźwiękowy
    - e) huragan,
    - f) lawinę,
    - g) napór śniegu,
    - h) obsuwanie się ziemi,
    - i) powódź,
    - j) pożar,
    - k) uderzenie pioruna,
    - l) uderzenie pojazdu lądowego,
    - m) upadek drzewa lub masztu,
    - n) upadek statku powietrznego,
    - o) wybuch,
    - p) zapadanie się ziemi,
    - q) zalanie,
    - r) trzęsienie ziemi.
  - 3) kradzież z włamaniem i rabunek.
2. Za szkodę uważa się utratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia, uszkodzenia lub zaginięcia w okolicznościach określonych w ust. 1 niniejszego paragrafu.
3. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego umowa ubezpieczenia może być zawarta w zakresie:
- 1) podstawowym – obejmującym skutki zdarzeń wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2 niniejszego paragrafu,
  - 2) rozszerzonym – obejmującym skutki zdarzeń wymienionych w ust. 1 pkt 1-3 niniejszego paragrafu.
4. Na wniosek Ubezpieczającego, po opłaceniu dodatkowej składki TUZ TUW może rozszerzyć ochronę ubezpieczeniową w zakresie określonym w ust. 3 pkt 2 niniejszego paragrafu od ryzyka:
- 1) kradzieży samobieżnej maszyny rolniczej,
  - 2) dewastacji maszyn rolniczych/sprzętu rolniczego, użytkowanych w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
  - 3) szkód związanych z powstaniem awarii na skutek przedostania się do maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego ciała obcego użytkowanych w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

§ 5

Ubezpieczenie nie obejmuje maszyn rolniczych/sprzętu rolniczego,

wykonanych systemem gospodarczym (tzw. samy).

§ 6

Ubezpieczenie obejmuje szkody materialne powstałe w następstwie zdarzeń wchodzących w zakres ochrony ubezpieczeniowej zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) w przypadku zdarzeń określonych w § 4 ust. 1 pkt 1)-2) i ust. 4 pkt 2)-3) niniejszych OWU – na terenie gospodarstwa rolnego należącego do Ubezpieczającego/Ubezpieczonego, w tym na terenie pola położonego na obszarze gospodarstwa rolnego należącego do Ubezpieczającego/Ubezpieczonego, na terenie dzierżawionych gruntów oraz za opłatą dodatkowej składki w miejscu świadczenia usług dla osób trzecich w zakresie wykonywania sezonowych prac polowych,
- 2) w przypadku zdarzeń określonych w § 4 ust. 1 pkt 3) niniejszych OWU – na terenie gospodarstwa rolnego należącego do Ubezpieczającego/Ubezpieczonego, z wyłączeniem zdarzeń zaistniałych: na terenie pola położonego na obszarze gospodarstwa rolnego należącego do Ubezpieczającego/Ubezpieczonego, dzierżawionych gruntów oraz w miejscu świadczenia usług dla osób trzecich w zakresie wykonywania sezonowych prac polowych, z zastrzeżeniem postanowień § 18 ust. 1-3 niniejszych OWU,
- 3) w przypadku zdarzeń określonych w § 4 ust. 4, pkt 1) niniejszych OWU – na terenie pola położonego na obszarze gospodarstwa rolnego należącego do Ubezpieczającego/Ubezpieczonego i na terenie dzierżawionych gruntów oraz za opłatą dodatkowej składki w miejscu świadczenia usług dla osób trzecich w okresie wykonywania sezonowych prac polowych, z wyłączeniem osprzętu, z zastrzeżeniem postanowień § 18 ust. 4 niniejszych OWU.

ROZDZIAŁ III

Wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności

§ 7

1. TUZ TUW nie odpowiada za szkody:
- 1) spowodowane umyślnie przez Ubezpieczającego i osoby bliskie oraz zatrudnione przez Ubezpieczającego; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie się nie należy, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 2) powstałe wskutek działań wojennych, rozruchów społecznych, strajków, aktów terroryzmu, wprowadzenia stanu wojennego (wyjątkowego), udziału w manifestacjach, blokadach dróg, itp.,
  - 3) podczas używania maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego przez osoby w stanie po spożyciu alkoholu lub pod wpływem narkotyków, środków psychotropowych lub innych podobnie działających środków, o ile miało to wpływ na powstanie szkody,
  - 4) podczas obsługi maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego przez osoby nie posiadające właściwych wymaganych prawem uprawnień do obsługi maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego, o ile miało to wpływ na powstanie szkody,
  - 5) powstałe wskutek:
    - a) kradzieży przez osoby bliskie,
    - b) użycia maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego bez zgody Ubezpieczającego (właściciela) przez osoby bliskie i zatrudnione,
    - c) jeżeli przedmiotem kradzieży były tylko części ubezpieczonych maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego – wyłącznie w przypadku ubezpieczenia maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego na terenie pola położonego na obszarze gospodarstwa rolnego należącego do Ubezpieczającego / Ubezpieczonego i na terenie dzierżawionych gruntów oraz w miejscu świadczenia usług dla osób trzecich w zakresie wykonywania sezonowych prac polowych,

- 6) spowodowane wybuchem:
    - a) wywołanym przez Ubezpieczającego, osobę bliską zatrudnioną przez Ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych,
    - b) w silnikach cieplnych, gdy wybuch związany jest z ich naturalną funkcją,
  - 7) wynikłe z normalnej eksploatacji maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego,
  - 8) powstałe podczas wykonywania napraw i konserwacji,
  - 9) powstałe w następstwie użytkowania maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego niezgodnie z jego przeznaczeniem i instrukcją obsługi, a także zaistniałe wskutek niewłaściwego załadowania i rozładowania oraz przewożenia ładunku,
  - 10) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu ogumienia, chyba że powstały one jednocześnie z uszkodzeniem lub zniszczeniem innych części maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego, za uszkodzenie których wypłaca się odszkodowanie,
  - 11) powstałe w ciągnikach niezarejestrowanych lub nie posiadających ważnego badania technicznego (jeżeli zgodnie z prawem podlegają rejestracji) w dniu zaistnienia szkody, potwierdzonego wpisem do dowodu rejestracyjnego, o ile miało to wpływ na powstanie szkody,
  - 12) w postaci utraconych zysków oraz poniesionych strat wynikających ze zobowiązań i umów Ubezpieczającego,
  - 13) w razie zapadnięcia się ziemi, gdy są to szkody:
    - a) górnicze, w rozumieniu prawa górniczego,
    - b) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
  - 14) w maszynach rolniczych/sprzęcie rolniczym, których wiek przekroczył 20 lat,
  - 15) powstałe wskutek samozapłonu/samoczynnego zapalenia maszyn samobieżnych, których wiek przekroczył 10 lat.
  - 16) bieżącej konserwacji i przeglądów technicznych, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody (przy czym przez bieżącą konserwację rozumiemy również naprawy własne),
  - 17) przedostania się deszczu, gradu, śniegu przez niewłaściwie zamknięte oraz niedomknięte okna, drzwi zewnętrzne i inne otwory, chyba że otwory te powstały w wyniku działania ryzyk określonych w § 4 ust. 1 pkt 2 niniejszych OWU,
  - 18) powstałe w wyniku zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych, jeżeli przyczyną powstania szkody był zły stan techniczny dachu lub innych elementów budynku.
  - 19) spowodowane awarią maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego podczas wykonywania prac naprawczych,
  - 20) powstałe wskutek upadku drzewa na obiekt ubezpieczenia wskutek błędów pielęgnacyjnych bądź starości drzewa, jeżeli obowiązek pielęgnacji lub usunięcia spoczywa na Ubezpieczającym/ Ubezpieczonym.
  - 21) upadku masztu na obiekt ubezpieczenia wskutek zaniedbań konserwacyjnych i technicznych, jeżeli obowiązek konserwacji lub kontroli technicznej spoczywa na Ubezpieczającym/Ubezpieczonym.
2. Do zawartej umowy ubezpieczenia zastosowanie mają poniższe udziały własne:
    - 1) w przypadku rozszerzenia zakresu ochrony ubezpieczeniowej o kradzież maszyny samobieżnej z pola (z miejsca trwania sezonowych prac polowych) - 20% sumy ubezpieczenia danego rodzaju ubezpieczonego mienia,
    - 2) dla pozostałych szkód w przypadku:
      - a) pierwszej szkody - nie mniej niż 200 zł,
      - b) drugiej szkody - 10% wysokości szkody, nie mniej niż 500 zł,
      - c) trzeciej szkody - 20% wysokości szkody, nie mniej niż 1 000 zł.

ROZDZIAŁ IV

Umowa ubezpieczenia

§ 8

1. Do zawarcia umowy ubezpieczenia niezbędne jest złożenie pisemnych oświadczeń w treści i formie wymaganej przez TUZ TUW dla prawidłowej oceny ryzyka oraz wypełnienie formularza i podpisanie przez strony polisy oraz jeżeli są, to wraz z załącznikami.
2. Ubezpieczający w zależności od wybranego zakresu ubezpieczenia zobowiązany jest podać przed zawarciem ubezpieczenia co najmniej następujące dane:
  - 1) okres ubezpieczenia,
  - 2) nazwę i adres Ubezpieczającego,
  - 3) nazwę i adres Ubezpieczonego,
  - 4) miejsce ubezpieczenia,
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - 6) wnioskowaną sumę ubezpieczenia mienia,
  - 7) liczbę szkód w okresie ostatnich 12 miesięcy.
3. TUZ TUW może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od informacji podanych we wniosku o ubezpieczenie oraz od dodatkowych informacji mających wpływ na ocenę ryzyka, o które zapyta Ubezpieczającego. W przypadku podania nieprawdziwych danych mających wpływ na wysokość składki, TUZ TUW zastrzega sobie prawo rekalkulacji składki, z zastrzeżeniem postanowień określonych w § 17 ust. 9 niniejszych OWU.

§ 9

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, oznaczony w umowie ubezpieczenia.
2. Umowy ubezpieczenia nie można zawrzeć wcześniej niż na 90 dni przed rozpoczęciem terminu okresu ubezpieczenia.
3. Zawarcie umowy ubezpieczenia TUZ TUW potwierdza dokumentem ubezpieczenia (polisą).

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 10

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność TUZ TUW rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 niniejszego paragrafu.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty przypadający po dniu, w którym rozpoczyna się oznaczony w umowie ubezpieczenia okres ubezpieczenia, odpowiedzialność TUZ TUW rozpoczyna się od dnia oznaczonego w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli TUZ TUW ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, TUZ TUW może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.
4. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie we wskazanym w dokumencie ubezpieczenia terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności TUZ TUW, jeżeli po upływie terminu TUZ TUW wezwało Ubezpieczającego do zapłaty raty składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
5. Odpowiedzialność TUZ TUW za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia powodzi rozpoczyna się z upływem 30 dni od dnia zawarcia umowy, jednakże nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki

(karencja). Karencji nie stosuje się w przypadku nieprzerwanej kontynuacji ubezpieczenia w TUZ TUW.

Odstępianie od umowy ubezpieczenia

§ 11

- Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia TUZ TUW nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim TUZ TUW udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, Ubezpieczający będący konsumentem może odstąpić od umowy ubezpieczenia bez podania przyczyny, składając oświadczenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy lub od dnia doręczenia mu potwierdzenia informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość o którym mowa w art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia

§ 12

Ubezpieczający, jak i TUZ TUW może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w terminie 14 dni od otrzymania od drugiej strony żądania zmiany wysokości składki na skutek ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa powstania szkody.

Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia

§ 13

- W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga zgody TUZ TUW.
- W razie przeniesienia praw, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą TUZ TUW umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
- Jeżeli prawa, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
- Postanowienia ust. 1–3 niniejszego paragrafu nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia

§ 14

- Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
  - z upływem ostatniego dnia okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia,
  - z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia na podstawie § 11 niniejszych OWU,
  - z dniem wypowiedzenia umowy ubezpieczenia na podstawie § 12

niniejszych OWU,

- z dniem wypowiedzenia przez TUZ TUW umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym lub z upływem okresu, za który przypadała niezapłacona składka lub jej pierwsza rata, zgodnie z § 10 ust. 3 niniejszych OWU,
  - z upływem 7 dni, licząc od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłacenia zaległej raty składki, o którym mowa w § 10 ust. 4 niniejszych OWU,
  - z chwilą zbycia własności przedmiotu ubezpieczenia na nowego właściciela, chyba że prawa z umowy ubezpieczenia zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia za zgodą TUZ TUW, zgodnie z § 13 niniejszych OWU,
  - z dniem określonym w porozumieniu stron, o którym mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu,
  - z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia.
2. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia za porozumieniem stron możliwe jest przed końcem okresu ubezpieczenia, jeżeli rozwiązanie tej umowy ma na celu zawarcie z TUZ TUW kolejnych umów ubezpieczenia na ten sam okres ubezpieczenia i na bazie tych samych ogólnych warunków ubezpieczenia (tzw. wyrównanie okresów ubezpieczenia).

ROZDZIAŁ V

Suma ubezpieczenia

§ 15

- Ubezpieczający deklaruje oddzielne sumy ubezpieczenia dla każdej maszyny rolniczej i sprzętu rolniczego.
- Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać:
  - wartości rzeczywistej, przez którą rozumie się wartość rynkową w stanie nowym pomniejszoną o stopień technicznego zużycia, markę, typ, rok produkcji maszyny rolniczej / sprzętu rolniczego. W przypadku maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego nietypowych dopuszcza się ustalenie wartości przez rzeczoznawcę.
- W przypadku ochrony ubezpieczeniowej w zakresie:
  - ryzyka dewastacji w odniesieniu do maszyn rolniczych/sprzętu rolniczego suma ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczającego, jednak nie więcej niż do wysokości 10 000 zł i jednocześnie nie więcej niż do wysokości sumy ubezpieczenia maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego ustalonej w umowie ubezpieczenia,
  - szkód związanych z powstaniem awarii na skutek przedostania się do maszyny rolniczej / sprzętu rolniczego ciała obcego suma ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczającego, jednak nie więcej niż do wysokości 10 000 zł i jednocześnie nie więcej niż do wysokości sumy ubezpieczenia maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego ustalonej w umowie ubezpieczenia,
  - osprzętu stanowiącego wyposażenie ubezpieczonych maszyn rolniczych i innego sprzętu rolniczego, TUZ TUW odpowiada do limitu w wysokości 10% wartości poszczególniej ubezpieczonej maszyny rolniczej/sprzętu rolniczego wymienionej w umowie ubezpieczenia.

§ 16

- Określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia lub ustalony limit odpowiedzialności stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW, z zastrzeżeniem ust. 2 niniejszego paragrafu.
- Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o wartość wypłaconego odszkodowania - zasada wyczerpania sumy ubezpieczenia.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Centrali TUZ TUW oraz za zapłatą uzupełniającej lub dodatkowej składki, suma ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia może być odpowiednio przywrócona do pierwotnej wysokości lub podwyższona.

4. Przywrócona do pierwotnej wysokości lub podwyższona suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW od dnia następnego po zapłaceniu uzupełniającej lub dodatkowej składki.
5. Jeżeli po zawarciu umowy wartość ubezpieczonego mienia uległa zmniejszeniu, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie TUZ TUW, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
6. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym TUZ TUW zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

ROZDZIAŁ VI

Składka ubezpieczeniowa

§ 17

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności TUZ TUW.
2. Wysokość i termin zapłaty składki określa się w umowie ubezpieczenia.
3. Składka może być rozłożona na raty. Wysokość oraz terminy zapłaty pierwszej i kolejnych rat określa się w umowie ubezpieczenia.
4. Zapłaty składki lub jej pierwszej raty Ubezpieczający dokonuje w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia chyba, że umówiono się inaczej.
5. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za dzień zapłaty uważa się dzień zlecenia zapłaty w banku lub w urzędzie pocztowym, pod warunkiem że na rachunku Ubezpieczającego znajdowały się wystarczające środki finansowe. W odmiennym przypadku za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku TUZ TUW.
6. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej od wynikającej z umowy ubezpieczenia.
7. Jeżeli toczy się jeszcze proces likwidacji szkody, na Ubezpieczającym nadal ciąży obowiązek zapłaty składki lub jej rat w terminie oznaczonym w umowie ubezpieczenia.
8. Składkę uzupełniającą i dodatkową, o których mowa w § 16 ust. 3 niniejszych OWU oblicza się za każdy dzień pozostałego okresu ubezpieczenia.
9. W razie ujawnienia okoliczności pociągającej za sobą istotne zwiększenie prawdopodobieństwa powstania szkody, TUZ TUW może odpowiednio zwiększyć składkę, począwszy od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUZ TUW wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki.
10. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
11. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje TUZ TUW wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.
12. Składka ubezpieczeniowa jest ustalana zgodnie z taryfą obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, jej przedłużenia lub rozszerzenia zakresu ochrony ubezpieczeniowej.

ROZDZIAŁ VII

Obowiązki Ubezpieczającego

§ 18

1. Maszyny rolnicze / sprzęt rolniczy muszą być przechowywane w pomieszczeniach należycie zabezpieczonych, w których wszystkie drzwi prowadzące do pomieszczeń powinny być w dobrym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi. Drzwi powinny

- być zaopatrzone w co najmniej jeden zamek wielozastawkowy, lub jeden zamek wielopunktowy, lub jeden zamek mechaniczno-elektroniczny, lub kłódkę wielozastawkową. Przy drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło powinno być unieruchomione zasuwaniami od góry i od dołu.
2. Klucze do pomieszczenia, w którym znajdują się ubezpieczone maszyny rolnicze / sprzęt rolniczy powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym. W razie zgubienia kluczy albo ich kradzieży (także zapasowych) Ubezpieczający po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamknięcia.
3. Za miejsce przechowywania należycie zabezpieczone uważa się również place składowe i podwórza na terenie gospodarstwa rolnego trwale ogrodzone, gdzie wszystkie bramy zamykane są co najmniej na kłódkę wielozastawkową; maszyny samobieżne nie mogą mieć kluczyków przy stacyjkach zapłonowych, a wszystkie drzwi w maszynach samobieżnych powinny być zamknięte na zamek fabryczny lub w inny sposób zabezpieczone od zewnątrz.
4. W przypadku ubezpieczenia od ryzyka kradzieży samobieżnej maszyny rolniczej (w okresie trwania sezonowych prac polowych):
  - 1) maszyny samobieżne nie mogą mieć kluczyków przy stacyjkach zapłonowych,
  - 2) wszystkie drzwi w maszynach samobieżnych (o ile posiadają), powinny być zamknięte na zamek fabryczny lub zabezpieczone od zewnątrz w inny sposób utrudniający dostęp do wnętrza maszyn rolniczych/sprzętu rolniczego,;
  - 3) w maszynach samobieżnych muszą być również włączone pozostałe zabezpieczenia przeciwkradzieżowe, które są zamontowane w ubezpieczonych maszynach (o ile takie istnieją).
5. TUZ TUW ze względu na potrzeby bezpieczeństwa może polecić wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń.
6. W przypadku zaistnienia uzasadnionych konstrukcyjnie lub technicznie powodów uniemożliwiających zastosowanie minimalnych zabezpieczeń wymaganych w niniejszym rozdziale, TUZ TUW na podstawie indywidualnej oceny ryzyka może ustalić inne warunki zabezpieczenia mienia.

§ 19

W przypadku zawarcia umowy na cudzy rachunek Ubezpieczający powinien umożliwić Ubezpieczonemu zapoznanie się z informacjami wynikającymi z umowy ubezpieczenia dotyczącymi przesłanek wypłaty odszkodowania i innych świadczeń oraz ograniczeń i wyłączeń odpowiedzialności TUZ TUW uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia.

§ 20

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości TUZ TUW wszystkie znane sobie okoliczności, o które TUZ TUW zapytywał w formularzu ubezpieczenia albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez TUZ TUW umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. Ubezpieczający w czasie trwania umowy ubezpieczenia obowiązany jest niezwłocznie zgłaszać TUZ TUW wszelkie zmiany okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa szkody, o które TUZ TUW zapytywał w formularzu ubezpieczenia albo innych pismach przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu spoczywają zarówno na

Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

4. TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1-3 niniejszego paragrafu nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1, 2 lub 3 niniejszego paragrafu doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. Ubezpieczający obowiązany jest do:
  - 1) przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów prawa budowlanego, o ochronie przeciwpożarowej, prawa pracy, a także dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, jak również zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn i urządzeń;
  - 2) konserwacji i dbałości o przewody i urządzenia doprowadzające i odprowadzające wodę, parę wodną lub inne ciecze oraz stosowania w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń narażonych na jego działanie, o ile należało to do obowiązków Ubezpieczającego;
  - 3) przestrzegania zaleceń wydanych przez TUZ TUW oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do którego usunięcia pisemnie zobowiązało go TUZ TUW (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które doprowadziło już do powstania szkody, za którą TUZ TUW już wypłaciło odszkodowanie;
  - 4) umożliwienia przedstawicielowi TUZ TUW podjęcia czynności niezbędnych do oceny ryzyka, w tym udzielenia pomocy przy lustracji miejsca ubezpieczenia zarówno przed zawarciem, jak i w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz po zakończeniu okresu ubezpieczenia, jeżeli czynności te są niezbędne do prawidłowej likwidacji szkody.
6. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa któregośkolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, a ich niedopełnienie pozostaje w jakimkolwiek związku przyczynowym z powstałą szkodą, TUZ TUW wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
7. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia ust. 5-6 niniejszego paragrafu stosuje się również do Ubezpiezonego, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
8. Maszyny rolnicze i sprzęt rolniczy muszą być użytkowane przez Ubezpieczającego zgodnie z zasadami określonymi w instrukcji ich obsługi.
9. W uzasadnionych przypadkach TUZ TUW może żądać od Ubezpieczającego przedstawienia umowy kupna-sprzedaży lub innego dokumentu potwierdzającego własność posiadanego mienia.

Postępowanie w przypadku szkody

§ 21

1. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w tym niezwłocznego powiadomienia straży pożarnej lub policji jeżeli okoliczności, w jakich doszło do powstania wypadku lub jego rodzaj wymagają obecności lub interwencji tych służb.
2. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 niniejszego paragrafu, TUZ TUW

jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

3. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia ust. 1-2 niniejszego paragrafu stosuje się również do Ubezpiezonego, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

§ 22

1. W razie powstania szkody mogącej powodować odpowiedzialność TUZ TUW, Ubezpieczający obowiązany jest do:
  - 1) powiadomienia TUZ TUW niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia powstania szkody lub uzyskania informacji o powstaniu szkody pod numer telefonu 22 327 60 60 lub na stronie internetowej www.tuz.pl, z podaniem w zgłoszeniu jej przyczyny, przedmiotu, zakresu, szacunkowej wysokości oraz miejsca jej powstania.
  - 2) niezwłocznego, jednak nie później niż następnego dnia roboczego, powiadomienia o każdej szkodzie administratora zarządzającego obiektem, w celu spisania protokołu określającego okoliczności i rozmiar szkody;
  - 3) niezmienniania stanu faktycznego w miejscu szkody, w tym zachowania uszkodzonego mienia i udostępnienia go przedstawicielowi TUZ TUW w celu przeprowadzenia oględzin, chyba że podjęto niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody; postanowienie to nie obowiązuje, jeżeli TUZ TUW nie podjęło czynności związanych z likwidacją szkody w ciągu 7 dni roboczych od daty jej zgłoszenia do TUZ TUW;
  - 4) zezwolenia TUZ TUW na dokonywanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i jej rozmiaru oraz udzielenia w tym celu pomocy i wiarygodnych wyjaśnień, a także okazania i przekazania dowodów i dokumentów odpowiednich do stanu rzeczy;
  - 5) przygotowania na własny koszt zestawienia poniesionych strat i przekazania go do TUZ TUW,
  - 6) zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w ust. 1 pkt 1 niniejszego paragrafu, TUZ TUW może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło TUZ TUW ustalenie okoliczności i skutków szkody.
3. Skutki braku powiadomienia TUZ TUW o szkodzie nie następują, jeżeli TUZ TUW w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
4. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, powiadomienie o wystąpieniu szkody, o którym mowa ust. 1 pkt 1 niniejszego paragrafu, może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak Uprawniony z umowy ubezpieczenia.
5. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa któregośkolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 1 pkt 2-6 niniejszego paragrafu, a ich niedopełnienie pozostaje w jakimkolwiek związku przyczynowym z powstałą szkodą, TUZ TUW odmawia przyznania odszkodowania w całości lub w części za szkodę powstałą z tego tytułu, o ile niedopełnienie tego obowiązku uniemożliwiło ustalenie okoliczności szkody, jej rozmiaru bądź uniemożliwiło dochodzenie roszczeń regresowych.
6. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć do TUZ TUW postanowienie o umorzeniu postępowania karnego wszczętego w sprawie szkody bądź odpis prawomocnego orzeczenia sądowego w terminie umożliwiającym TUZ TUW zajęcie stanowiska w sprawie ewentualnego dalszego postępowania.
7. Jeżeli zdarzenie w wyniku, którego powstała szkoda, objęta jest zakresem

ubezpieczenia również na podstawie umowy zawartej z innym zakładem ubezpieczeń, Ubezpieczający obowiązany jest do natychmiastowego pisemnego poinformowania tego zakładu ubezpieczeń o powstaniu szkody i uzyskania potwierdzenia odebrania tej wiadomości oraz do zawiadomienia TUZ TUW o przekazaniu takiej informacji (dostarczenie kopii pisma).

8. Jeżeli przeciwko Ubezpieczającemu w związku ze szkodą wszczęte zostało postępowanie karne lub cywilne, Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od uzyskaniu o tym wiadomości, powiadomić o tym TUZ TUW.
9. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia ust. 1-8 niniejszego paragrafu stosuje się również do Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

Obowiązki TUZ TUW

§ 23

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, TUZ TUW informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego szkody, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
2. TUZ TUW udostępni Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUZ TUW udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez TUZ TUW.
3. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu, TUZ TUW udostępni, na żądanie, w postaci elektronicznej.
4. Sposób:
  - a) udostępniania informacji i dokumentów, o których mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu,
  - b) zapewniania możliwości pisemnego potwierdzenia udostępnianych zgodnie z ust. 2 niniejszego paragrafu informacji,
  - c) zapewniania możliwości sporządzania kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem zgodnie z ust. 2 niniejszego paragrafu – nie może wiązać się z nadmiernymi utrudnieniami dla osób, o których mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu.
5. Koszty sporządzenia kserokopii oraz udostępniania informacji i dokumentów w postaci elektronicznej, ponoszone przez osoby, o których mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
6. TUZ TUW przechowuje informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu, do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ VIII

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

§ 24

Wysokość odszkodowania ustala się w granicach sum ubezpieczenia

określonych w § 15 niniejszych OWU w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody, na podstawie cen rynkowych obowiązujących w dniu ustalenia odszkodowania, po potrąceniu stopnia zużycia ubezpieczonej maszyny rolniczej / sprzętu rolniczego, z zastrzeżeniem postanowień § 25 niniejszych OWU.

§ 25

Wysokość szkody dla maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego ubezpieczonych w wartości rzeczywistej ustala się na podstawie kosztu naprawy lub ceny nabycia maszyny rolniczej i sprzętu rolniczego tego samego rodzaju, typu i mocy, po uwzględnieniu stopnia technicznego zużycia (na podstawie poniższej tabeli) na dzień powstania szkody, zwiększonego o koszt demontażu / montażu uszkodzonej maszyny niezbędnego do dokonania jej naprawy.

Tabela nr 1 - roczne odliczenia z tytułu zużycia technicznego maszyn rolniczych / sprzętu rolniczego.

Procent zużycia technicznego obliczany jest od 6 roku eksploatacji maszyny rolniczej / sprzętu rolniczego w kolejnych latach iloczynowo:		
Lp.	rodzaj maszyny rolniczej, sprzętu rolniczego	%
1.	młocarnie, prasy	5
2.	kombajny, agregaty uprawowe, opryskiwacze, siewniki	7
3.	ciągniki i pozostałe środki transportowe (przyczepy, naczepy itp.)	8
4.	glebogryzarki ciągnikowe, kosiarki, kultywatory, rozrzutniki, sadzarki	10

§ 26

1. Wysokość szkody ustalona według kosztów naprawy nie może przekroczyć rynkowej wartości maszyny rolniczej, sprzętu rolniczego według cen aktualnych w dniu ustalania odszkodowania z tym, że nie większej niż suma ubezpieczenia, na jaką zawarto umowę ubezpieczenia.
2. Wszelkie rachunki dotyczące kosztów naprawy podlegają weryfikacji przez TUZ TUW co do zakresu robót i wysokości kosztów.
3. Koszty związane z ustaleniem wysokości szkody, każda ze stron umowy ubezpieczenia ponosi we własnym zakresie.
4. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.

§ 27

Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:

- 1) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
- 2) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, amatorskiej lub osobistych upodobań.

§ 28

TUZ TUW zastrzega sobie prawo do proporcjonalnego zmniejszenia odszkodowania, jeżeli Ubezpieczający zadeklarował zaniżone sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie), o których mowa w § 15 ust. 2 niniejszych OWU.

Wypłata odszkodowania

§ 29

1. TUZ TUW wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia Uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym określenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń, wysokości odszkodowania,

- zawartej z Uprawnionym ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
- Suma pieniężna wypłacona z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.
  - Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, każdy z ubezpieczycieli odpowiada do wysokości szkody w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
  - Odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
  - Jeżeli wyjaśnienie okoliczności potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUZ TUW lub wysokości odszkodowania w terminie określonym w ust. 4 niniejszego paragrafu okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część odszkodowania TUZ TUW wypłaca w terminie określonym w ust. 4 niniejszego paragrafu.
  - Jeżeli w terminach określonych w ust. 4-5 niniejszego paragrafu, TUZ TUW nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie:
    - osobą zgłaszającą roszczenie oraz
    - Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie - o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część świadczenia.
  - Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, TUZ TUW informuje o tym na piśmie:
    - osobą występującą z roszczeniem oraz
    - Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie - wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja ta zawiera pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
  - Jeżeli Ubezpieczający lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia nie zgadza się z odmową zaspokojenia roszczeń lub ustaloną wysokością odszkodowania, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Centralę TUZ TUW z siedzibą w Warszawie.
  - Odzyskanie utraconych przedmiotów po wypłacie odszkodowania zobowiązuje Ubezpieczonego do zwrotu odszkodowania wypłaconego za te przedmioty albo zrzeczenia się praw do nich na rzecz TUZ TUW.

ROZDZIAŁ IX

Roszczenia regresowe

§ 30

- Z dniem wypłaty odszkodowania roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUZ TUW do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli TUZ TUW pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń.
- Nie przechodzą na TUZ TUW roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
- TUZ TUW może odmówić przyznania odszkodowania albo je odpowiednio zmniejszyć jeżeli Ubezpieczający bez zgody TUZ TUW zrzekł się roszczenia o odszkodowanie w stosunku do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę. Jeżeli zrzeczenie się roszczenia o odszkodowanie zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, TUZ TUW przysługuje prawo dochodzenia od

- Ubezpieczającego zwrotu całości lub odpowiedniej części wypłaconego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia wypłaty odszkodowania.
- Jeżeli postępowanie przeciwko Ubezpieczającemu zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu stwierdzającym jego winę umyślną, TUZ TUW przysługuje roszczenie do Ubezpieczającego o zwrot uprzednio wypłaconego odszkodowania.
  - W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek postanowienia ust. 1-4 niniejszego paragrafu stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.

ROZDZIAŁ X

Reklamacje i skargi

§ 31

- Reklamacja albo skarga może być złożona w każdej jednostce organizacyjnej TUZ TUW obsługującej Klienta.
- Klienci mogą złożyć reklamację albo skargę w następujących formach:
  - pisemnej:
    - osobiście w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta albo
    - przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres siedziby TUZ TUW (Centrali) lub każdej jednostki terenowej TUZ TUW;
  - ustnie:
    - telefonicznie na numer (+48) 22 441 57 57 albo
    - osobiście do protokołu podczas wizyty Klienta w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta;
  - pocztą elektroniczną na adres e-mail: reklamacje@tuz.pl.
- W celu sprawnego przeprowadzenia procesu rozpatrywania reklamacji albo skargi, reklamacja albo skarga powinna zawierać w szczególności:
  - imię i nazwisko (nazwa) Klienta,
  - adres zamieszkania (siedziby) Klienta lub adres do korespondencji oraz numer telefonu kontaktowego,
  - numer polisy lub numer szkody lub numer sprawy jeżeli taki został nadany.
- Wykaz wszystkich jednostek organizacyjnych (Centrali oraz jednostek terenowych TUZ TUW) wraz z danymi kontaktowymi dostępny jest na stronie internetowej: www.tuz.pl.
- Na żądanie Klienta TUZ TUW potwierdza fakt otrzymania reklamacji albo skargi w formie pisemnej lub w inny sposób uzgodniony z Klientem.
- Odpowiedź na reklamację albo skargę, powinna być udzielona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji albo skargi. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
- W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji albo skargi i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, TUZ TUW powinien przekazać Klientowi, który wystąpił z reklamacją albo skargą, informację w której:
  - wyjaśni przyczynę opóźnienia;
  - wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji albo skargi i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
- Odpowiedź na reklamację lub skargę wniesioną przez Klienta powinna być udzielona w formie pisemnej (w postaci papierowej) lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
- Odpowiedź udzielona w formie pisemnej powinna być wysłana przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres wskazany przez Klienta.

10. Na wyłączny wniosek Klienta odpowiedź może być dostarczona pocztą elektroniczną.
11. TUZ TUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
12. W przypadku nieuwzględnienia roszczeń wynikających z reklamacji albo skargi Klient ma możliwość:
  - 1) wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego lub w przypadku Klientów będących konsumentami także możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta,
  - 2) wystąpienia z powództwem przeciwko TUZ TUW do sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy.

ROZDZIAŁ XI

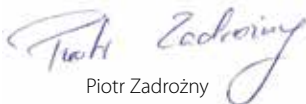
Postanowienia końcowe

§ 32

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie, lub w inny uzgodniony przez strony chyba że postanowienia umowy sposób ubezpieczenia (w tym OWU) przewidują inaczej.
2. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
3. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU jest prawo polskie.
5. Spór między Klientem a TUZ TUW może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między Klientem a TUZ TUW, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego: adres strony internetowej Rzecznika Finansowego: www.rf.gov.pl.
6. Przez Klienta, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, rozumie się: osobę fizyczną będącą Ubezpieczającym, Ubezpieczonym, Uposażonym lub Uprawnionym z umowy ubezpieczenia.
7. Ubezpieczający zobowiązany jest poinformować TUZ TUW o zmianie adresu bądź siedziby w jednej z form wskazanych w ust. 1 niniejszego paragrafu.

§ 33

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od dnia 22 listopada 2017 r.

Piotr Zadrożny
Prezes Zarządu

Elżbieta Chojnowska
Członek Zarządu